

LATEN WE SAMEN DE HAND AAN DE
PLOEG SLAAN VOOR EEN
LANGETERMIJN LANDBOUWVISIE!

MEMORANDUM
VZW BOEREN OP EEN KRUISPUNT
VOOR DE NIEUWE GEMEENTEBESTUREN

I. VASTSTELLINGEN EN FEITEN

De landbouwsector onderging de voorbije jaren verschillende crisissen en zeer moeilijke momenten.

Covid-19, Afrikaanse varkenspest, vogelgriep, stijging van de grondstofprijzen en rentevoeten, de Oekraïne-oorlog, onzekerheden rond de stikstofproblematiek, het vergunningenbeleid, MAP 7, wateroverlast, IBR,... het maakte de landbouwer en de sector meer dan ongerust.

De uitdagingen zijn groot. Toch heeft de landbouwsector ook veel mooie en positieve kanten.

A. STERKTES IN DE LANDBOUWSECTOR

1. De passie

Onze landbouwers hebben een passie voor hun vak. Landbouwer zijn is een identiteit, een manier van leven.

Ondanks het feit dat:

- zij hierdoor weinig vrije tijd hebben,
- work-life balance niet gemakkelijk is: ze wonen waar ze werken en werken waar ze wonen,
- zij moeten leven met de grillen van de natuur,

zijn onze land- en tuinbouwers trots en fier op wat ze doen en op hun producten, elke dag opnieuw.

2. De kwaliteiten onze Vlaamse grond en Vlaams klimaat

Vlaanderen beschikt over een zeer gunstig klimaat om aan landbouw te doen.

We zitten in één van de beste regio's ter wereld om aan landbouw te doen, ook bij een veranderend klimaat.

Vlaanderen heeft zeer vruchtbare grond: het is de groentetuin van Europa.

We produceren zeer duurzame melk en peren, dat bleek reeds uit diverse studies.¹

---

¹ <https://ilvo.vlaanderen.be/nl/nieuws/meest-klimaatvriendelijke-melk-komt-uit-vlaanderen>
<https://www.boerenbond.be/persenopinie/vlaamse-perenteelt-klimaatneutraal>

Reden te meer om zoveel mogelijk grond te vrijwaren voor landbouw.

Het Vlaams geproduceerde voedsel is veilig, kwaliteitsvol, duurzaam en beschikbaar voor iedereen.

Daarnaast zijn we ook centraal gelegen in Europa, wat enorme afzetmogelijkheden met zich meebrengt.

3. De wil om zich aan te passen aan een veranderende wereld en klimaat

De wereld en het klimaat zijn in volle verandering. Land- en tuinbouwers beseffen dit zeer goed. Zij zijn de eerste die het voelen in de portemonnee. Zij zijn bereid om zich aan te passen, maar niet ten koste van zichzelf of de boerderij.

De mate van flexibiliteit is uiteraard afhankelijk van het type bedrijf en het familiaal karakter.

4. Kwalitatief sterk landbouwonderwijs en kennis- en onderzoeksinstellingen

We beschikken over goed opgeleide land- en tuinbouwers, zeker wat het technische aspect betreft. Toch mogen we ook niet voorbijgaan aan het feit dat er ook boeren zijn die onvoldoende zijn geschoold.

Er is een innovatieve mindset en samenwerking tussen de verschillende partners, zijnde de landbouwers en de kennis- en onderzoekscentra.

B. DE LANDBOUW IS EEN FANTASTISCHE SECTOR MAAR KAMPT MET VELE MOEILIKHEDEN EN ZWAKTES

1. Landbouwers zijn ondernemers maar kunnen als ondernemer geen keuze maken voor de toekomst

Landbouwers stonden en staan, al dan niet gedwongen, op een kruispunt. De juiste keuzes maken voor de onderneming was en is niet evident, lees: onmogelijk.

Regelgeving, of het gebrek hieraan, de grillen van de natuur die niet te combineren zijn met de kalenderlandbouw die men oplegt/wil opleggen,...

Staande op dat kruispunt, wil men de juiste richting inslaan, maar men weet niet waar de wegen naar toe leiden.

Het kruispunt is veelal een rotonde geworden, waar men rondjes blijft op draaien.

Bij Boeren op een Kruispunt zagen we de voorbije jaren een **sterke stijging van het aantal aanmeldingen.**

De cijfers spreken voor zich: de noden zijn hoog en zullen hoog blijven:

2020: 161 aanmeldingen

2021: 232 aanmeldingen

2022: 302 aanmeldingen

2023: 247 aanmeldingen

De laatste maanden zien we overigens opnieuw een abnormale stijging, net in die maanden waar er normaal minder aanmeldingen zouden moeten zijn.

Rechtsonzekerheid en een onzekere toekomst geven tevens een enorme weerslag op het mentale welbevinden.

ILVO maakte hiervan een studie en een nota².

We zagen de laatste jaren tegelijk het **aantal psychosociale hulpvragen zeer sterk toenemen.**

2020: 179 sessies

2021: 388 sessies

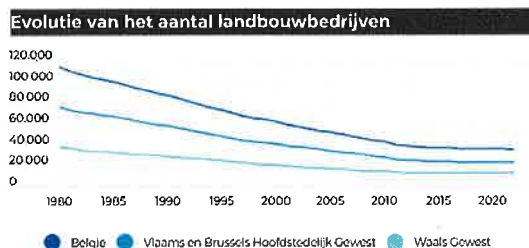
2022: 422 sessies

2023: 424 sessies

We trokken reeds vaak aan de alarmbel. Ook het Landbouwrapport 2024³ bevestigde dat het mentaal welbevinden echt niet goed zit in de landbouwsector. Dit is overigens niet alleen een Vlaamse kwestie, maar is terug te vinden over gans Europa.

2. De demografie in de landbouw

Het aantal landbouwbedrijven blijft dalen⁴

² https://ilvo.vlaanderen.be/uploads/documents/Nota_welbevinden_2020.pdf

³ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/63498>

⁴ <https://statbel.fgov.be/nl/kerncijfers-landbouw-2023>

De gemiddelde leeftijd is 55 jaar.

Slechts 13 % van de land- en tuinbouwers heeft een opvolger.

Potentiële opvolgers worden afgeraden om het landbouwbedrijf over te nemen (hoe kon het zo ver komen?)

Al deze cijfers naast elkaar tonen aan dat er een grote nood is om landbouwers te stimuleren om te starten of te blijven boeren.

3. Het financiële plaatje klopt niet altijd

Land- en tuinbouwers zijn prijsnemers. Zij moeten zich tevreden stellen met de prijs die ze krijgen voor hun product. Ze bevinden zich in een zwakke positie in de keten.

Zeer dikwijls is dit een niet kostendeekkende prijs. Voorheen had men ook goede en slechte jaren en hief dit elkaar op. Tegenwoordig is dit minder het geval.

Bovendien zien landbouwers in de retail hun product met een factor x vermenigvuldigd en voelen ze zich bedrogen.

Land- en tuinbouwers hebben recht op een correcte prijs, voor hun vaak 24/7 harde werk. Een landbouwbedrijf runnen is tevens zeer kapitaalintensief, met hoge risico's.

Dit alles maakt dat ze afhankelijk zijn van overheidssubsidies.

Land- en tuinbouwers zouden liefst niet afhankelijk willen zijn van subsidies, maar willen een correcte en eerlijke prijs voor hun product.

4. De afstand tussen landbouw en de wereld daarbuiten

Er is in de maatschappij weinig tot geen voeling meer met landbouw.

In bepaalde media wordt landbouw negatief weergegeven, vaak op basis van onwetendheid.

Landbouw heeft een imagoprobleem: de burger kent de complexe Vlaamse land- en tuinbouwwereld niet.

Jongeren geraken steeds meer vervreemd van het platteland. Er is een mentaliteitswijziging bij jongeren nodig, zowel met betrekking tot het beroep van de landbouwer als met betrekking tot het platteland en de aantrekkelijkheid ervan.

Belgische huishoudens besteden gemiddeld bijna 15 % van hun inkomen aan voeding, drank en tabak⁵. Enkele tientallen jaren geleden sprak men nog van werken tegen 'kost en inwoon'.

⁵ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/huishoudbudget>

Voeding wordt zodoende vanzelfsprekend en goedkoop, zonder zich daarbij vragen te stellen.

II. DE UITDAGINGEN IN DE LANDBOUW ZIJN ENORM. ADVIEZEN EN SUGGESTIES: WAT KAN EN MOET BETER

Herstructurerings, investeringen zullen noodzakelijk zijn. Maar niet iedereen wenst of kan dat. Verder doen of stoppen? Hoe gaan we om met de natuurlijke hulpbronnen zoals water en een vruchtbare bodem?

Ook Vlaanderen staat op een kruispunt en moet duidelijk maken welke weg het wil inslaan voor landbouw.

Wat we moeten vermijden is de verdere teloorgang van onze kwalitatieve, veilige, duurzame primaire productie door 'wegpesten' van de landbouw, door regelgeving die nooit kan nageleefd worden, door demonisering, door foutieve informatiedoorstroming e.d. meer.

Met Boeren op een Kruispunt geven we daarom graag een aantal suggesties en adviezen mee aan de lokale besturen ;

- A. Opstellen van een langetermijnvisie op landbouw, ook op gemeentelijk vlak
- B. Rechtszekerheid en duidelijkheid
- C. Positieve benadering van de landbouwsector
- D. Stimuleren van de landbouwsector
- E. Professionele begeleiding – Rol van Boeren op een Kruispunt

A. HET OPSTELLEN VAN EEN LANGETERMIJN VISIE OP LANDBOUW, OOK OP GEMEENTELIJK VLAK

Het aantal landbouwers daalt, er is weinig opvolging,

Een landbouwbedrijf dat stopt komt niet terug.

Natuur, industrie, wonen: allen willen meer grond en claimen hiervoor landbouwgrond. De druk is groot.

Zal de Vlaamse productie standhouden door klimaatverandering, door aanpassing gebruik meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen.

Het is duidelijk: Een heldere langetermijnvisie voor landbouw- en voedselstrategie is noodzakelijk. Daar heeft zowel de landbouwsector als de samenleving baat bij.

België, Vlaanderen mag niet afhankelijk worden van buitenlandse mogelijkheden voor voedsel. We lieten chips maken in India en zijn hiervan afhankelijk. We lieten ons gas uit Rusland komen en onze stookolie uit het Midden-Oosten. Als o.a. de Coronacrisis en de

oorlog in Oekraïne ons iets heeft geleerd, dan is het dat we op onze hoede moeten zijn om strategische sectoren in eigen hand te houden.

DE BOODSCHAP IS DUIDELIJK: slacht de kip met de gouden eieren niet: Lokale voedselproductie is belangrijk.

Bovendien: andere continenten zullen nog een sterke bevolkingsgroei kennen. Hoe zal de hiervoor noodzakelijke productieverhoging worden gerealiseerd? Ter plaatse – veelal niet mogelijk door gebrek aan vruchtbare grond - of via andere landen. Komt hierdoor onze eigen voedselvoorziening in het gedrang en moeten we bv. hormoonvlees importeren (zie wat op de tafel ligt in de Mercosur-deal), terwijl dit niet gedragen wordt door de Vlaamse bevolking? Of wordt voedsel duurder, zodat gezinnen het moeilijk zullen krijgen om in hun onderhoud te voorzien?

De huidige regelgeving, lokaal, Vlaams, nationaal, Europees, stimuleert niet om als jongere te starten in de landbouw. Er is veel kapitaal nodig + er is een grote toekomstonzekerheid. Welke strategie wil Vlaanderen/België/Europa: een economie zonder landbouw of een duurzame landbouw, met respect voor milieu, dierenwelzijn.

De visie in een ruimtelijk structuurplan moet duidelijkheid scheppen voor onze boeren.

Actiepunten:

1. Landbouwgrond moet landbouwgrond blijven.

Er is hoge nood aan een stringent ruimtelijk beleid. Stop het gebruik van landbouwgrond voor niet-landbouwdoeleinden.

Het onroerend areaal en het handelsfonds vormt voor de landbouwer dikwijls zijn pensioenvoorziening. Gedurende de carrière werd daarom veelal genoeg genomen met een minimaal inkomen

Bij (gedeeltelijke) stopzetting van een bedrijf moet het landbouwkarakter behouden blijven en moet aan de landbouwer de mogelijkheid gegeven worden om tot verbreding over te gaan, minstens flankerend beleid te voorzien om de bedrijfssite niet waardeloos te maken.

Soms zijn overheden ook actief op de grondmarkt om beleidsdoelen te realiseren die los staan van landbouw, maar die er wel een impact op hebben. De laatste jaren heeft dit een sterke opmars gemaakt.

Hierbij moet de nodige tijd voorzien worden om tot een duurzaam verdienmodel te komen.

Het is van belang om bij opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, een masterplan of een mobiliteitsplan de impact op de landbouw in kaart te brengen en met de landbouwers in overleg te gaan.

2. Stop de verkoop van publieke landbouwgronden

Eeuwenlang bouwden publieke instellingen gelieerd aan de armenzorg en kerkfabrieken een patrimonium van landbouwgronden op, onder meer als stabiele inkomensbron voor hun maatschappelijke taakstelling en om de voedselvoorziening veilig te stellen.

Toegang tot publieke gronden stond lange tijd voor landbouwers gelijk met bedrijfszekerheid op lange termijn: overheidsinstellingen verkochten hun gronden niet en stierven niet, wat een garantie op continuïteit van de pacht bood.

Bij zekerheid en langere pacht draagt de landbouwer logischerwijze meer zorg voor de publieke gronden.

Tijdens de laatste decennia hebben deze instellingen dat agrarisch patrimonium stelsmatig en in spectaculair tempo afgebouwd.

De recente verkooptrend van publieke gronden maakt een einde aan de zekerheid.

De afbouw heeft een impact op het feitelijk landbouwgebruik, de bedrijfsvoering en zelfs de toekomst van veel landbouwbedrijven in Vlaanderen.⁶ Wanneer een boer door verkoop de toegang tot publieke landbouwgronden verliest, kan dit zelfs tot een faillissement leiden.

Het ruimtelijk effect van verkoop van publieke landbouwgronden is drie maal zo groot als verwacht. Verkoop van publieke landbouwgronden betekent soms ook potentiële verkoop van een toekomstig lokale voedselstrategie.

Bescherming van de ruimte voor landbouw in het verstedelijkte Vlaanderen wordt ondermijnd door de talloze uitzonderingen in de regelgeving. Iedereen kan landbouwgrond aankopen en niet-landbouwactiviteiten uitoefenen.

De huidige verstedelijkingsprocessen zijn gericht op de ondersteuning van een globaal voedselsysteem en maken lokale voedselproductie vervangbaar. Alsof men zonder boeren kan en boeren langzaam uit het landschap verdwijnen, samen met hun kennis. Terwijl de maatschappij anderzijds wel verwachtingen heeft naar de landbouw, voor onderhoud van landschap, ecosysteemdiensten, opslaan van koolstof in de bodem e.d. meer.

Stop daarom de ongebreidelde uitverkoop van publieke landbouwgronden. Wees zeer terughoudend.

Hou deze zoveel mogelijk in beraad, minstens tot de nodige beleidskaders zijn gecreëerd om de agrarische finaliteit van de gronden veilig te stellen.

---

⁶ Vandermaelen, H. et.al, 2020, Publieke landbouwgronden: marktwaarde of gebruikswaarde, uitverkoop verdringt noodzakelijk debat over potentiële gebruikswaarde, in: Bodem 30(1), p6-8

Zorg in deze voor een landbouwversterkend, bedrijfsgericht en transparant gemeentelijk beleid.

Er dient rekening te worden gehouden met individuele bedrijfssituaties bij beslissingen tav publieke landbouwgronden. Grond en bedrijfssite zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Vermijd tevens onwenselijke neveneffecten van wijziging in de financiering van kerkfabrieken en OCMW 's.

Volg de ontwikkeling van het effectief gebruik van voor landbouw bestemde gronden beter op, met het oog op de ontwikkeling van performante beleidsinstrumenten die het zondevreemd en oneigenlijk gebruik kunnen indijken.

Voer een actief grondenbeleid t.a.v. starters, hou rekening met de draagkracht van de jonge boeren. Creëer toegang voor nieuwe boeren in de sector.

3. Ontzorg de jonge startende landbouwers en verminder de administratieve rompslomp

Jonge landbouwers en startende landbouwers moeten maximaal ondersteund worden bij de opstart van het bedrijf.

Boer worden is ook kapitaalintensief: er moeten voldoende financiële stimulansen zijn om de sprong in het financieel risicovolle diepe te wagen.

Zekerheid moet verschaft worden voor de zeer lange termijn en liefst tot aan de pensioenleeftijd.

Landbouwers zitten bovendien al te vaak achter hun PC of tussen hun papieren. Zij moeten op administratief vlak dikwijls nog steeds dubbel werk leveren. Zij zijn niet te beroerd om een correcte administratie te doen, maar de huidige situatie zorgt voor grote wrevel. Sommigen geraken hierdoor zo sterk ontmoedigd, dat ze het bijltje er bij neer leggen.

Een fout wordt al te vaak en abnormaal hoog, bestraft.

Er is noodzaak tot het omvormen van het boetebeleid naar een stimulerend en adviesbeleid. Verminder daarnaast de administratieve rompslomp.

Het is tevens aangeraden alle administratie eens onder de loep te nemen. Agressieve tonen dienen te worden vervangen door een aanmoedigende inhoud, in een begrijpelijke taal.

Help de boeren bij het consulteren van het landbouwrampenfonds.

Wees je als gemeente bewust van het belang van de gemeente in het landbouwrampenfonds door bv. te zorgen voor een doordachte samenstelling van de schattingscommissie, het organiseren van infoavonden voor de landbouwers,...

Monitor en informeer eigenaren van percelen over ziekten zoals bacterievuur, Little Cherry Virus,...

4. Bottom-up beleid

Maak werk van een toekomstgerichte en levensloopbestendige landbouwvisie rekening houdend met de noden en wensen van landbouwers. Betrek hen daarom bij de uitwerking ervan, informeer hen proactief. Het proces van het stikstofdossier toont duidelijk de nood aan overleg en betrokkenheid. Een door de sector gedragen beleid heeft meer kans op slagen.

Zorg voor een actieve landbouwraad in uw gemeente. Hou rekening met de adviezen hiervan.

Zorg voor één aanspreekpunt binnen de gemeente.

5. Nieuwe regelgeving toetsen op de impact op de land- en tuinbouwer en zijn gezin

Nieuwe regelgeving dient vooraf een impacttoets te ondergaan: wat zijn de gevolgen van de regeling voor de land- of tuinbouwer. Dit dient zowel een impactstudie te zijn op bedrijfsvlak als op persoonlijk en gezinsvlak.

Indien een grote impact wordt voorzien, dan dient het nodige flankerend beleid te worden voorzien.

6. Voedselverspilling moet worden tegengegaan, van de producent tot de consument.

Het aanpakken hiervan zorgt voor meer beschikbaar voedsel.

Campagnes en stimulansen moeten iedereen hiervan meer bewust maken.

B. RECHTSZEKERHEID EN DUIDELIJKHEID

Landbouwers zijn ondernemers. Wanneer het kader gekend is, dan kan een landbouwer kiezen welke richting er wordt uitgegaan.

Beleidsmakers moeten het zelfstandig ondernemerschap in een positief daglicht stellen. Door de vooroordelen, de kritiek aan hun adres en de lastige regel- en wetgeving krijgen zij het gevoel dat de maatschappij hen uitsluit.

Actiepunten:

1. Duidelijkheid op ruimtelijk vlak

Ruimtelijk beleid is vaak een technische aangelegenheid, maar belangrijk. De impact van het ruimtelijk beleid is groot.

Zoals reeds hoger gemeld moet er duidelijkheid komen rond de bestemming van onze gronden: landbouwgrond moet een landbouwbestemming behouden.

2. Participatie door de landbouwsector m.b.t. de grote uitdagingen op vlak van milieu en klimaat

De landbouwsector hierbij betrekken is cruciaal. Zij kunnen een voortrekkersrol spelen. Maar er moet dan natuurlijk toekomstperspectief zijn. Laat de land- en tuinbouwers zelf invullen hoe zij die uitdagingen aanpakken.

Ter stimulering worden diverse subsidies ter beschikking gesteld van de landbouw. Voor landbouwers is het evenwel niet evident om door de bomen het bos te zien: verschillende administraties, verschillende instrumenten, verschillende voorwaarden. Vereenvoudiging is een must.

C. POSITIEVE BENADERING VAN DE LANDBOUWSECTOR

Land- en tuinbouwers voelen zich onderaan de sociale ladder geplaatst. Bepaalde media, groeperingen en organisaties laten zich sensationeel negatief uit over landbouw. Vaak met onjuiste gegevens, vaak door onwetendheid. Landbouwers worden dikwijls met de vinger gewezen voor feiten waar zij geen enkele fout aan hebben. Polarisation neemt toe. Het wij-zij-verhaal ondermijnt op termijn ons sociaal weefsel. Het staat haaks op de noodzaak tot verbinding en respect.

Elke partij in de maatschappij legt aan de landbouw regels op: de consument wil geen kromme komkommers, de veiling legt regels op, de agro-industrie legt de prijs vast, de retail wil dat extra lastenboeken boven de wettelijke worden gevolgd, de overheid legt verplichtingen op, op straffe van boetes... De landbouw wordt betutteld en beregeld en heeft niets in de pap te brokken. Er is weinig autonomie.

Gebrek aan waardering heeft een hoge negatieve impact op het welzijn.

Landbouwers zijn tevens een kwetsbare groep voor suïcide. Het Landbouwrapport 2024⁷ stelde dit nogmaals duidelijk: 1 op 20 ondervraagde land- en tuinbouwers dacht al eens aan suïcide.

Actiepunten:

1. Zorg voor verbinding tussen landbouw en beleid

---

⁷ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/63498>

Landbouwers voelen zich niet gehoord. Hun aanvoelen is dat beslissingen boven hun hoofd worden beslist. Duurzame participatie zijn geen loze woorden.

Lokale overheden kunnen in het kader van lokale beleidsdoelen land- en tuinbouwers stimuleren tot het leveren van aanvullende bovenwettelijke inspanningen. Niet alleen op publieke gronden maar ook daarbuiten, steeds in samenwerking met de betrokken landbouwers. Voldoende maatwerk moet mogelijk zijn, die het verdienmodel van de landbouwer significant kan wijzigen.

Bied via openbare aanbestedingen (catering in scholen en openbare gebouwen) en de inrichting van economische en socioculturele activiteiten en andere acties bewust stimulansen voor korte ketens en de lokale land- en tuinbouwers.

2. Faciliteer verbinding tussen landbouw en de wereld erbuiten

Realiseer mogelijkheden voor ontmoeting in de buurt: Dit is nuttig voor de landbouwer, om vereenzaming tegen te gaan, maar ook voor zij die de landbouwsector niet kennen. Sociale relaties opbouwen is een must en bevordert het mentale welbevinden. Een sterk sociaal netwerk werkt preventief.

Publieke landbouwgronden inschakelen binnen een breder lokaal voedselbeleid dat inzet op meer lokale voedselvoorziening, versterkt de affiniteit met en socio-culturele beleving rond duurzaam voedsel en lokale voedselproductie

Waarom niet zoeken naar verbinding tussen ouderenzorg, gezonde voeding en landbouwpatrimonium in bezit van een OCMW, zoals een zorgderij⁸. Publieke gronden vormen hierbij voedsellandschappen en worden gevrijwaard van verkoop

Promoot streekeigen producten.

Verspreiding van onpartijdige en correcte informatie naar uitgeverijen, scholen e.d. moet ons behoeden voor nog meer polarisering.

3. Faciliteer verbinding binnen de landbouw

Bevorder en financier samenwerkingsverbanden en lerende netwerken onder land- en tuinbouwers.

Zorg voor info- en uitwisselingsmomenten.

Stimuleer de toepassing van landbouwkundige praktijken die de bodemkwaliteit en waterhuishouding van publieke landbouwgronden verbeteren.

Dien een subsidieaanvraag in het kader van het Europees Plattelandsontwikkelingsprogramma in.

---

⁸ Zoals AZ Zeno in Knokke: een voorbeeld van een succesvolle lokale voedselstrategie

Versterk de positie van de landbouwer in de keten. Geef hen meer autonomie.

4. Toetsteen van impact op de landbouw

Bij het opmaken van regelgeving en richtlijnen is het belangrijk na te gaan wat de impact hiervan is op onze landbouw, net zoals men kijkt naar een impact op natuur, op mindervaliden, op veiligheid..

D. STIMULEREN VAN DE SECTOR

Een landbouwbedrijf overnemen of verduurzamen vraagt grote bedragen. Dit moet in een loopbaan worden terugverdiend.

De landbouwer kan innovatie of onderzoek niet doorrekenen. Vaak is er onzekerheid over de return en gebeuren de investeringen niet.

Stimuleer de sector daarom naar verdere innovatie, zeker financieel.

Landbouwers die zorgen voor publieke voordelen moeten hiervoor worden vergoed.

Hou rekening met de draagkracht van jonge boeren

E. PROFESSIONELE BEGELEIDING - ROL VAN BOEREN OP EEN KRUISPUNT

De Vlaamse overheid heeft steeds oog gehad voor de bedrijven in nood. Sommige bedrijven zijn slecht gestructureerd, worden niet professioneel genoeg uitgebaat, hebben problemen met omgevingsregels als ruimtelijke ordening, of kregen een serieuze tik door bijzondere gebeurtenissen, zoals bij een bedrijfsruiming of tijdens sectorcrisissen. Sommige gezinnen kampen met relatieproblemen of sommige bedrijfsleiders hebben een depressie.

De oorzaken van stress zijn velerlei en in grote mate aanwezig.

Professionele begeleiding op mensenmaat is nodig en zal nodig blijven.

De cijfers bij BoeK liegen er niet om.⁹

Dit zijn overigens alleen cijfers van zij die de vaak moeilijke drempel naar hulpverlening hebben overgestoken. Zij die, uit schaamte, dit niet durven zijn hier zelfs niet in opgenomen.

De problematieken die bij Boeren op een Kruispunt worden aangekaart worden ook steeds complexer. De initiële hulpvraag blijkt veelal een ganse resem aan problematieken aan het licht te brengen en inhoudelijk vragen deze de nodige deskundigheid.

Bedrijven die 'niet meer mee kunnen' en bedrijfstechnisch of psychosociaal in de put geraken, kunnen -indien ze dit zelf wensen- beroep doen op de vertrouwenspersonen van

---

⁹ <https://boerenopeenkruispunt.be/jaarverslagen>

Boeren op een Kruispunt. Deze vertrouwenspersonen hebben ervaring én omkadering om daadwerkelijk te helpen: laagdrempelig, 24/7, gratis, discreet, neutraal en onafhankelijk.

Actiepunt: Boeren op een Kruispunt is en blijft derhalve noodzakelijk.

Zorg ook op gemeentelijk vlak voor een financiering zodat de professionele en holistische hulpverlening door Boeren op een Kruispunt kan worden gegarandeerd voor de land- en tuinbouwers in uw gemeente.

Dit bevat o.a.:

- Een laagdrempelig aanbod van voldoende bedrijfsgebonden en psychosociale ondersteuning, advies en begeleiding, door experts met kennis van de landbouwwereld. Een uitbreiding naar professionele bemiddelingsmogelijkheden moet tot de mogelijkheden behoren.
- Heldere en makkelijk te vinden informatie via het unieke laagdrempelig 24/7 aanspreekpunt van Boeren op een Kruispunt: online, telefonisch, per mail, via sociale media, vormingen..
- Vorming voor alle erfbetreders rond signaalherkenning+ het aangaan van het gesprek. Al te vaak zien erfbetreders de signalen niet of denken erfbetreders dat zij niet de juiste persoon zijn om het gesprek aan te gaan.
- Ondersteuning voor een betere toeleiding naar rechten en sociale ondersteuning.
- Preventief werken blijft belangrijk: via onze sociale media, via vormingen, via het informeren binnen en buiten de landbouwsector
- Meer bekendheid voor Boeren op een Kruispunt. Alleen financiële meevallers zorgen ervoor dat we met onze organisatie nieuwe ideeën en invalshoeken kunnen opnemen.
- Zorgen voor een uitvalbasis voor een multidisciplinair vast team, dat samenwerkt met vrijwilligers, ervaringsdeskundigen, organisaties binnen en buiten de landbouw.
- Ondersteun de Hub die BoeK wil uitbouwen alsook elk initiatief dat het welbevinden in de landbouwsector kan bevorderen. Nu worden waardevolle ideeën, bv. rond outreachend werken, soms in de lade gestoken wegens onvoldoende middelen.

Alleen met voldoende middelen kunnen we de historisch sterke en holistische begeleiding / preventieve werking van Boeren op een Kruispunt borgen.

Wetteren, 14/10/2024

Dirk Lips

Voorzitter

lips.dirk@boerenopeenkruispunt.be

Els Verté

Directeur

els@boerenopeenkruispunt.be

Boeren op een Kruispunt vzw
Liefkenshoek 22 - 9230 Wetteren
Tijdelijke locatie:
Caritasstraat 39 - 9090 Melle
KBO 886.502.992
RPR Gent
0800/99 138
www.boerenopeenkruispunt.be